

Latvija

Noziedzīgā nodarījumā cietušo tiesības kriminālprocesā - Latvija

Jūs tiksiet atzīts par cietušo, ja Jums ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, proti, morāls aizskārums, fiziskas ciešanas vai mantisks zaudējums, proti: Jūs tikāt ievainots, Jūsu īpašums tika sabojāts vai nozagts utt. un tam par iemeslu bija tāda personas uzvedība, kas atzīstama par noziedzīgu. Kā cietušajam Jums ir ar likumu garantētas tiesības gan pirms kriminālprocesa uzsākšanas, gan kriminālprocesa ietvaros un pēc tā pabeigšanas.

Kriminālprocesu Latvijā uzsāk ar izmeklēšanu, ko veic policijas darbinieki prokurora uzraudzībā. Brīdī, kad policijas rīcībā ir pietiekami pierādījumi tam, ka aizdomās turamā persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, krimināllieta tiek nodota prokuroram, kurš pieņem lēmumu par apsūdzības uzradīšanu aizdomās turamajam un lietas nosūtīšanu tiesai.

Tiesa veic iegūto pierādījumu analīzi. Ja ir pamats atzīt apsūdzēto par vainīgu, tiesa piespriež viņam/viņai kriminālsodu. Ja nav pietiekamu pierādījumu tam, ka apsūdzētais ir izdarījis viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu, viņš ir atzīstams par nevainīgu un attaisnojams.

Šajā resursā apkopotā informācija iepazīstinās Jūs ar kriminālprocesa posmiem, raksturojot Jūsu tiesības [noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas un kriminālvajāšanas laikā](#), [iztiesāšanas laikā](#), kā arī [pēc sprieduma taisīšanas pirmās instances tiesā](#). Papildus tam, var uzzināt par [palīdzību un atbalstu, ko Jūs varat saņemt](#).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/08/2017

1 - Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā

[Kā un kur es varu ziņot par noziedzīgu nodarījumu?](#)

[Kā es varu izsekot tam, ko valsts institūcijas dara pēc mana ziņojuma par noziedzīgu nodarījumu saņemšanas?](#)

[Kā es varu iesaistīties noziedzīga nodarījuma izmeklēšanā?](#)

[Kādas ir manas tiesības kā lieciniekam?](#)

[Esmu nepilngadīgais. Vai man ir papildus tiesības?](#)

[Kādu informāciju es varu saņemt no policijas vai cietušo atbalsta organizācijām noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā?](#)

[Vai es varu saņemt juridisko palīdzību?](#)

[Kā es varu atrast aizsardzību, ja esmu apdraudēts?](#)

[Kādus pakalpojumus un palīdzību es varu saņemt noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā?](#)

[Vai pastāv iespēja izlīgt ar likumpārkāpēju vai uzsākt izlīguma procedūru?](#)

[Kā tiek turpināts kriminālprocess pēc izmeklēšanas pabeigšanas?](#)

[Vai es varu pārsūdzēt lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, kas pieņemts, nenosūtot lietu uz tiesu?](#)

[Esmu ārvalstnieks. Kā tiek aizsargātas manas tiesības un intereses?](#)

Kā un kur es varu ziņot par noziedzīgu nodarījumu?

Ja Jūs esat cietis no noziedzīga nodarījuma vai Jums ir zināms par kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, Jūs varat ziņot par to:

- [☞ policijai](#): pa telefonu (02 – no fiksētā telefona vai 112 – no mobilā telefonu), ar vēstuli (nosūtīt to pa pastu, faksu vai elektroniski), apmeklējot tuvāko [☞ policijas iestādi](#), vai arī izmantojot [☞ e-pakalpojums „Iesniegums Valsts policijai”](#);
- [☞ prokuratūrai](#): ar vēstuli (nosūtīt to pa pastu, faksu, elektronisko pastu), vai apmeklējot prokuratūru.

Par noziedzīgu nodarījumu var ziņot jebkādā valodā, ko Jūs pārvaldāt. Ja Jūs nerunājat latviešu valodā, tiks nodrošināta bezmaksas tulkošana.

Nav nekādu speciālu veidlapu vai formu, lai ziņotu par noziedzīgu nodarījumu. Svarīgi, lai ziņojumā būtu informācija par tā iesniedzēju (vārds, uzvārds), detalizēts notikuma apraksts un iesniedzēja kontaktinformācija (telefons, elektroniskais pasts).

Ziņojumiem par notikušiem noziedzīgiem nodarījumiem nav laika ierobežojuma. Tomēr jāievēro, ka likums paredz kriminālatbildības noilguma laiku (no 6 mēnešiem līdz 15 gadiem), kuras noteicējums izslēdz iespēju saukt likumpārkāpēju pie atbildības.

Kā es varu izsekot tam, ko valsts institūcijas dara pēc mana ziņojuma par noziedzīgu nodarījumu saņemšanas?

Ziņojums par noziedzīgu nodarījumu tiek reģistrēts; iesniedzējam ir pieejama informācija par ziņojuma reģistrācijas numuru. Jūs varat sekot līdzi kriminālprocesa norisēm, izmantojot šo reģistrācijas numuru. Informācijas pieprasījumus par kriminālprocesa norisi var izdarīt, norādot informāciju par iesnieguma iesniedzēju (vārds, uzvārds, iesnieguma datums).

Informāciju par kriminālprocesa norisi var iegūt:

- apmeklējot policijas iestādi vai prokuratūru;
- zvanot pa telefonu;
- nosūtīt vēstuli.

Kā es varu iesaistīties noziedzīga nodarījuma izmeklēšanā?

Jums tiks nosūtīts oficiāls paziņojums par kriminālprocesa uzsākšanu vai atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. Ja ir atteikts uzsākt kriminālprocesu, Jums ir tiesības pārsūdzēt attiecīgo lēmumu. Lēmums var tikt pārsūdzēts **10 dienu laikā** no tā saņemšanas dienas. Ja lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu pieņēmis policijas darbinieks, to var pārsūdzēt prokuroram, ja attiecīgo lēmumu pieņēmis prokurors, to var pārsūdzēt amatā augstākam prokuroram.

Ja Jūs vēlaties, Jūs varat jebkurā laikā iesniegt papildus informāciju par notikušo:

- mutiski policijas darbiniekiem, kas to ierakstos;
- nosūtīt vēstuli policijai/prokuratūrai.

Pirms procesa virzītājs atzīst Jūs par cietušo kriminālprocesā, Jums piedāvās sniegt ziņas kā personai, kurai ir informācija par iespējami izdarīto noziedzīgu nodarījumu. Jums ir iespējas vēlāk precizēt savas liecības, sniegt papildus informāciju un paskaidrojumus:

- informējot policijas darbinieku par vēlmi sniegt papildus informāciju, pēc kā policijas darbinieks uzaicinās Jūs atkārtotas liecības sniegšanai vai
- izklāstot šo informāciju rakstiski un nosūtīt to policijas darbiniekam vai prokuroram.

Jūs varat pilnvarot jebkuru pilngadīgu un rīcībspējīgu personu pārstāvēt Jūsu intereses. Ja kaitējums radīts personai, kura atzīta par rīcībnespējīgu, cietušo pārstāv tās aizgādnieks vai kāds no tuviem radniekiem, (vecāki, brāļi, māsa u.c.) vai arī pārstāvis no nevalstiskās organizācijas.

Jūs varat izmantot jurista (tai skaitā – advokāta) palīdzību. Jūs varat izvēlēties advokātu, izmantojot Latvijas Zvērinātu advokātu padomes tīmekļa vietnē publicēto [☞ zvērināto advokātu sarakstu](#), kas ietver arī advokātu kontaktinformāciju. Atsevišķas personu kategorijas advokāta palīdzību var saņemt bez maksas (sk. [☞ Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu](#)).

Jūs varat prasīt, lai policijas darbinieks vai prokurors likumā paredzētajā kārtībā atzītu Jūs par cietušo kriminālprocesā. Šo lūgumu Jūs varat izteikt jebkādā brīdī (likums neparedz tam laika ierobežojumu). Protams, ja kriminālatbildības noilguma dēļ nav pamata uzsākt kriminālprocesu, persona nevar arī iegūt cietušā statusu. Ja policijas darbinieks atsakās atzīt Jūs par cietušo kriminālprocesā, Jūs varat šādu lēmumu pārsūdzēt prokuroram līdz brīdim, kad lieta nodota tiesā. Ja lēmumu par atteikšanos Jūs atzīt par cietušo pieņēmis prokurors, to var pārsūdzēt amatā augstākam prokuroram.

Jūs varat prasīt, lai Jūs atzītu par cietušo arī tad, ja Jūsu laulātais, māte vai tēvs, bērns, mazbērns, vecāmāte vai vecais tēvs, kuram ar noziedzīgu nodarījumu tika radīts kaitējums, ir miris.

Kā cietušais, Jūs varat saņemt informāciju par kriminālprocesu, uzdodot jautājumus prokuroram vai policijas darbiniekam, iepazīties ar lietas materiāliem, kā arī pieprasīt un saņemt dokumentu kopijas. Jūs varat piedalīties kriminālprocesā, lietojot valodu, kuru jūs protat, ja nepieciešams, bez atbildības izmantojot tulka palīdzību.

Kriminālprocesa ietvaros Jums nav pienākums neko pierādīt. Pierādīšanas pienākums pirmstiesas kriminālprocesā ir procesa virzītājam (policijas darbiniekam, prokuroram). Jūs varat sniegt informāciju procesa virzītājiem, lai veicinātu pierādījumu iegūšanu, kā arī rosināt viņu procesuālo darbību veikšanai.

Jums ir tiesības saņemt informāciju par kompensācijas, tai skaitā valsts kompensācijas, pieteikšanas un saņemšanas nosacījumiem un likumā noteiktajā kārtībā iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju. Tomēr jums pieteikumā par kompensāciju jāpamato pieprasītās kompensācijas apmērs par mantisko zaudējumu, savukārt kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām ir tikai jānorāda.

Jums ir tiesības pieprasīt kompensāciju arī par izdevumiem, ko Jums radījusi piedalīšanās kriminālprocesuālajās darbībās. Kompensācijas pieprasījums ir iesniedzams procesa virzītājam. Likumā nav noteikts laika ierobežojums šādas prasības iesniegšanai. Jūs varat prasīt kompensāciju:

- par ceļa izdevumiem – par sabiedriskā transporta un/vai personīgā transportlīdzekļa izmantošanu, izņemot taksometru;
- izdevumiem par naktsmītnes (viesnīcas) izmantošanu — ne vairāk kā 57 eiro par diennakti Rīgā un 43 eiro par diennakti citās apdzīvotajās vietās;
- kompensāciju par attiecīgajā laikā nenopelnīto darba algu (vidējo darba samaksu par laiku, kurā, sakarā ar piedalīšanos procesuālajās darbībās, persona nav veikusi savu darbu);
- citiem attiecināmajiem izdevumiem.

Kādas ir manas tiesības kā lieciniekam?

Ja Jūs esat uzaicināts uz nopratināšanu kā liecinieks, Jūs varat iegūt informāciju par kriminālprocesu, kurā Jūs pratinās, kā arī informāciju par personu, kura veiks pratināšanu (amats, uzvārds). Pirms jautājumu uzdošanas, procesa virzītājs sniegs Jums informāciju par Jūsu tiesībām un pienākumiem. Ja pratināšanas norises gaitu paredzēts fiksēt skaņas vai attēla ierakstā, par to Jūs brīdinās pirms nopratināšanas uzsākšanas.

Kā liecinieks, Jūs varat:

- izdarīt piezīmes un papildinājumus rakstveidā fiksētajās liecībās vai pieprasīt iespēju liecības uzrakstīt pašrocīgi valodā, kuru Jūs pārvaldiat;
- neliecināt pret sevi un saviem tuviniekiem;
- iesniegt sūdzību izmeklēšanas tiesnesim par nepamatotu privātās dzīves noslēpuma izpaušanu liecībās;
- juridiskās palīdzības saņemšanai uzaicināt advokātu.

Jūs nedrīkstat izpaust aptaujas vai nopratināšanas saturu, ja par tā neizpaušanu esat īpaši brīdināts/-a.

Ja Jūs ar procesa virzītāja lēmumu esat atzīts/-a par cietušo kriminālprocesā, aptaujas un nopratināšanas laikā Jums ir visas liecinieka tiesības.

Ja Jūs formāli neesat atzīts/-a par cietušo kriminālprocesā, Jūsu iespējas saņemt informāciju par kriminālprocesa norisi ir mazākas. Tomēr, ja pastāv draudi Jūsu interesēm, Jums tāpat kā cietušajam ir visas tiesības izmantot aizsardzības līdzekļus, kas likumā paredzēti, lai aizsargātu cietušo drošību.

Jums ir tiesības saņemt kompensāciju izdevumiem, kas radušies sakarā ar dalību kriminālprocesā un liecību sniegšanu.

Esmu nepilngadīgais. Vai man ir papildus tiesības?

Jūs kā nepilngadīgais esat īpaši aizsargājams cietušais. Papildus jums kā īpaši aizsargājam cietušajam ir tiesības ar procesa virzītāja atļauju piedalīties procesuālajās darbībās kopā ar uzticības personu, ja vien tā nav persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess, aizturētais, aizdomās turētais vai apsūdzētais. Tāpat Jums ir tiesības lūgt un saņemt informāciju par tās apcietinātās vai notiesātās personas atbrīvošanu vai izbēgšanu no ieslodzījuma vietas vai īslaicīgās aizturēšanas vietas, kura radījusi Jums kaitējumu, ja Jums pastāv apdraudējums un nepastāv kaitējuma risks apcietinātajai vai notiesātajai personai. Papildus īpaši aizsargājama cietušā pratināšana tiek veikta atsevišķā tam piemērotā telpā vai bez citu ar konkrēto procesuālo darbību iesaistītu personu klātbūtnes, un to veic speciāli apmācīti profesionāļi vai arī nopratināšana tiek veikta ar šo profesionāļu palīdzību. Jūs pratināšanas norises gaitu fiksē skaņu un attēlu ierakstā, ja tas ir Jūsu labākajās interesēs un ja tas ir vajadzīgs kriminālprocesa mērķa sasniegšanai. Jūsu pratināšanas ilgums bez piekrišanas vienā diennaktī nedrīkst pārsniegt sešas stundas, ieskaitot pārtraukumu.

Jūsu intereses kriminālprocesā pārstāvēs Jūsu vecāki vai aizbildņi. Vecvecāki, pilngadīgais brālis vai māsa arī var būt Jūsu pārstāvji, bet tikai tajā gadījumā ja Jūs dzīvojat kopā ar viņiem un viņi ir uzņēmušies rūpes par Jums. Dažos gadījumos, piemēram, ja Jums nav minēto radnieku, Jūsu intereses pārstāvēs bērnu tiesību aizsardzības institūcijas vai nevalstiskās organizācijas pārstāvis. Prokurors var uzaicināt Jūsu pārstāvim advokātu, ja viņam/-ai ir pamats uzskatīt, ka augstāk nosauktās personas nespēs pietiekami kvalitatīvi aizstāvēt Jūsu intereses.

Ja Jūs esat cietis/-usi no vardarbības, Jūs varat saņemt medicīnisko un sociālās rehabilitācijas palīdzību. Sociālo un medicīnisko rehabilitāciju Jūs varat saņemt savā dzīves vietā vai sociālās rehabilitācijas iestādē. Ja esat cietis no nodarījuma, kas saistīts ar vardarbību, ko nodarījusi persona, no kuras esat materiāli vai citādi atkarīgs, vai arī no noziedzīga nodarījuma pret tikumību vai dzimumneaizskaramību, Jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību.

Kādu informāciju es varu saņemt no policijas vai cietušo atbalsta organizācijām noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā?

Policijas darbinieks vai prokurors informēs Jūs par Jūsu tiesībām, ja Jūs būsi atzīts/-a par cietušo kriminālprocesā vai Jūs pratinās kā liecinieku. Parasti šāda informācija tiek sniegta rakstveidā un, ja nepieciešams, to izskaidros arī mutiski, personai ieradoties policijā vai prokuratūrā. Jums ir tiesības saņemt informāciju arī par pieejamo atbalstu un medicīnisko palīdzību.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību?

Jūs varat saņemt bezmaksas juridisko palīdzību, ja Jums ir maznodrošinātās vai trūcīgās personas statuss, vai Jūs esat nepilngadīgais un esat cietis no nodarījuma, kas saistīts ar vardarbību, ko nodarījusi persona, no kuras esat materiāli vai citādi atkarīgs, vai arī no noziedzīga nodarījuma pret tikumību vai dzimumneaizskaramību, vai arī Jūs pēkšņi esat nonācis/-kusi tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas Jums pašam/-ai liedz iespēju nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ). Bezmaksas juridisko palīdzību var saņemt arī persona, kas atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā (gados veci vai slimi cilvēki, kas uzturas sociālās rehabilitācijas iestādēs, bērni bez vecākiem, kas dzīvo sociālās palīdzības iestādēs).

Kā es varu atrast aizsardzību, ja esmu apdraudēts?

Ja Jums ir bail no likumpārkāpēja, Jūs varat lūgt procesa virzītāju (policijas darbinieku, prokuroru) aizliegt aizdomās turamajai vai apsūdzētajai personai tuvoties Jums, sazināties ar Jums, meklēt fizisku vai vizuālu kontaktu, runāt ar Jums vai zvanīt Jums vai citādi ar Jums komunicēt. Jūs varat saņemt papildus aizsardzību, ja esat cietušais vai liecinieks, un jūs baidāties, ka ir apdraudētas Jūsu vai Jūsu tuvinieku būtiskas intereses, Jūs varat lūgt, lai tiek pieņemts Eiropas aizsardzības rīkojums, kas paredz aizdomās turētajai vai apsūdzētajai personai aizliegumu apmeklēt noteiktu apvidu, vietu vai teritoriju, aizliegumu kontaktēties vai tuvoties Jums.

Papildus aizsardzību var saņemt cietušais, kurš/-a uztraucas, ka sniegtās liecības dēļ viņš/-a var tikt apdraudēts. Šāda aizsardzība ir pieejama arī Jūsu tuviniekiem u.c. personām, kurām var tikt nodarīts kaitējums sakarā ar Jūsu piedalīšanos kriminālprocesā.

Speciālās aizsardzības pasākumus var organizēt gan pirms, gan arī pēc kriminālprocesa uzsākšanas.

Speciālās aizsardzības pasākumi ir šādi:

- aizsargājamās personas apsardze;

- aizsargājamās personas sarunu nodrošināšana pret nesankcionētu noklausīšanos, korespondences nodrošināšana pret nesankcionētu kontroli;
- aizsargājamās personas pārvietošana uz citiem nezināmām (konfidencialām) dzīvojamām telpām;
- pases un citu personas dokumentu izsniegšana ar citiem personas identitātes datiem;
- aizsargājamās personas pastāvīgās dzīvesvietas un darbavietas maiņa;
- aizsargājamās personas datu aizsardzība un neizsniegšana no valsts informācijas sistēmām;
- aizsargājamās personas pārvietošana uz citu valsti saskaņā ar noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem vai vienošanos ar šo valsti;
- ja nepieciešams, aizsargājamās personas īpašuma apdrošināšana.

Ja Jūs vēlaties, lai būtu veikti speciālās aizsardzības pasākumi, Jums jāiesniedz rakstisks iesniegums procesa virzītājam. Procesā virzītājs iesniegumu kopā ar savu ierosinājumu iesniedz ģenerālprokuroram. Ja procesa virzītājs neierosina noteikt speciālo aizsardzību, par to pieņem lēmumu Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmumu par speciālās aizsardzības noteikšanu pieņem nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā no iesnieguma vai ierosinājuma saņemšanas dienas.

Personu, kurai noteikta speciālā procesuālā aizsardzība, uz nopratināšanu aicina ar speciālās aizsardzības iestādes starpniecību. Fiksējot dokumentos procesuālās darbības, kurās piedalās aizsargājamā persona, kurai personas identitātes dati aizstāti ar pseidonīmu, procesa virzītājs šīs personas identitātes datu vietā norāda tikai pseidonīmu. Ja nepieciešams norādīt sūtījumu saņemšanas adresi, norāda speciālās aizsardzības iestādes adresi. Veicot procesuālās darbības, kurās piedalās vairākas personas un ir nepieciešams novērst speciāli procesuāli aizsargājamās personas identificēšanas iespēju, izmanto tādas tehniskos līdzekļus, kuri neļauj identificēt šo personu. Aizsargājamai personai ir tiesības neatbildēt uz jautājumiem, ja atbildes var dot iespēju noteikt tās identitāti. Personai, kuras identitātes dati aizstāti ar pseidonīmu, ieraksta tikai tās pseidonīmu un speciālās aizsardzības iestādes adresi.

Kādus pakalpojumus un palīdzību es varu saņemt noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā?

Jūs varat saņemt bezmaksas medicīnisko palīdzību, ja Jums ir veselības apdrošināšanas polise. Eiropas Savienības valstu pilsoņi, kā arī Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas un Šveices pilsoņi bezmaksas palīdzības saņemšanai var izmantot [Eiropas Veselības apdrošināšanas karti](#). Daži medicīniskās palīdzības veidi, piemēram, neatliekamā medicīniskā palīdzība, ir bezmaksas neatkarīgi no tā, vai Jums ir vai nav veselības apdrošināšana.

Jūs varat saņemt kvalificētā psihologa palīdzību, bet parasti tas ir maksas pakalpojums. Ja policijas darbinieks uzskata par nepieciešamu, viņš var sazināties ar Krīzes centru (sociālā institūcija, kurā tiek sniegta īslaicīga psiholoģiska un cita veida palīdzība krīzes situācijā nonākušām personām) un lūgt sniegt Jums psiholoģisko palīdzību.

Ja Jūs esat cietis/-kusi no vardarbības vai arī esat cietušais cilvēku tirdzniecības lietā, Jūs varat saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bez maksas.

Psiholoģiskā palīdzība un sociālās rehabilitācijas bezmaksas pakalpojumi ir pieejami arī maznodrošinātajām personām.

Vai pastāv iespēja izlīgt ar likumpārkāpēju vai uzsākt izlīguma procedūru?

Izmeklēšanas laikā Jūs varat izlīgt ar personu, kura radījusi Jums kaitējumu, kā arī Jums ir tiesības saņemt informāciju par izlīguma īstenošanu un tā sekām. Jūs varat ierosināt izlīguma procedūru vai piekrist daļībai izlīguma sanāksmē. Šīs procedūras mērķis ir palīdzēt Jums izlīgt ar likumpārkāpēju, vienojoties ar viņu par to, kā mazinātkaitējumu, kas radīts ar noziedzīgu nodarījumu. Izlīguma procedūras ietvaros neitrāla persona – izlīguma starpnieks - organizēs un vadīs Jūsu tikšanās ar likumpārkāpēju nolūkā panākt izlīgumu.

Piedalīšanās izlīguma procedūrā ir brīvprātīga. Jūs varat atteikties no tās gan pirms uzsākšanas, gan arī jebkurā brīdī pēc piekrišanas tajā iesaistīties.

Galvenā institūcija, kas organizē izlīguma procedūru ir [Valsts probācijas dienests](#). Jūs varat sazināties ar Valsts probācijas dienesta Izlīguma nodaļu pa telefonu 67021176, vai elektroniski, sūtīt e-pastu uz izligums@vpd.gov.lv. Valsts probācijas dienesta organizētās izlīguma procedūras ir bezmaksas pakalpojums – par to nav jāmaksā nelikumpārkāpējam, ne cietušajam.

Dažas nevalstiskās organizācijas arī piedāvā izlīgumu procedūru organizēšanu. Viena no tādām organizācijām ir [Cietušo Atbalsta centrs](#). Pirmā izlīguma sanāksme ir bezmaksas, bet par nākamajām ir paredzēta samaksa – LVL 50 stundā.

Kā tiek turpināts kriminālprocess pēc izmeklēšanas pabeigšanas?

Pabeidzot izmeklēšanu, prokurors lemj par tālāko rīcību. Ja prokurors uzskata, ka ir iegūti pietiekami pierādījumi tam, ka konkrēta persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, lieta tiek sūtīta uz tiesu. Ja nav iegūti pietiekami pierādījumi tam, ka konkrēta persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, izmeklēšana tiek turpināta, savukārt, konstatējot, ka nav noticis noziedzīgs nodarījums, kriminālprocess tiek izbeigts.

Vai es varu pārsūdzēt lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, kas pieņemts, nenosūtot lietu uz tiesu?

Ja prokurors ir nolēmis izbeigt kriminālprocesu nenosūtot lietu uz tiesu, Jūs varat pārsūdzēt lēmumu 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas, iesniedzot sūdzību amatā augstāk stāvošajam prokuroram.

Esmu ārvalstnieks. Kā tiek aizsargātas manas tiesības un intereses?

Ja Jūs esat ārvalstnieks, Jūs varat izmantot visas augstāk minētās tiesības. Jums ir arī dažas papildus tiesības, kas veicina Jūsu dalību kriminālprocesā.

Ja Jūs nerunājat latviešu valodā, Jūs varat lietot jebkādu Jums saprotamu valodu. Policijas darbiniekam un prokuroram ir pienākums nodrošināt tulkošanu. Jums nav jāmaksā par tulka pakalpojumiem. Ja tiek izsniegts dokuments, kas attiecas uz Jums, arī tas tiks iztulkots Jums saprotamā valodā.

Jūs varat saņemt bezmaksas juridisko palīdzību, ja Jūs esat Eiropas Savienības pilsonis un Jūsu atrašanās Latvijā ir legāla.

Papildu informācija:

- [Likums par Policiju](#)
- [Krimināllikums](#)
- [Kriminālprocesa likums](#)
- [Prokuratūras likums](#)
- [Ārstniecības likums](#)
- [Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība](#)
- [Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums](#)
- [Noteikumi par kriminālprocesuālo izdevumu atlīdzināšanas kārtību un apmēru](#)
- [Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām](#)
- [Par cilvēku tirdzniecības upura uzturēšanos Latvijā Republikā](#)
- [Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri](#)
- [Personu speciālās aizsardzības likums](#)
- [Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/08/2017

2 - Manas tiesības tiesas procesā

[Kā es varu piedalīties krimināllietas iztiesāšanā?](#)

[Kādas man ir tiesības kā cietušajam?](#)

Esmu nepilngadīgais. Vai man ir papildus tiesības?

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību?

Kā es varu saņemt speciālo aizsardzību, ja jūtos apdraudēts?

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai saņemt kompensāciju no valsts?

Vai ir iespēja izlīgt vai uzsākt izlīguma procedūru ar likumpārkāpēju?

Esmu ārzemnieks. Kā tiek aizsargātas manas tiesības un intereses?

Papildus informācija

Kā es varu piedalīties krimināllietas iztiesāšanā?

Ja Jūs neesat izmantojis iespēju, lai formāli kļūtu par cietušo pirmstiesas izmeklēšanas laikā, Jūs to varat darīt pirmās instances tiesā līdz tiesas izmeklēšanas sākumam.

Kā cietušajam Jums ir šādas tiesības lietas iztiesāšanas laikā:

- savlaicīgi uzzināt iztiesāšanas vietu un laiku;
- saņemt informāciju par citiem tiesas procesa dalībniekiem (tiesnesi, prokuroru, ekspertiem u.c.), un pieteikt viņiem noraidījumu (ja ir pamats domāt, ka konkrētā persona ir personiski ieinteresēta tiesas procesa rezultātā vai, ka šāda ieinteresētība varētu būt);
- pašam piedalīties krimināllietas izskatīšanā, paust savu viedokli par katru apspriežamo jautājumu, tai skaitā par sodu, kas būtu jāpiemēro pārkāpējam;
- iepazīties ar materiāliem, kas papildus pievienoti krimināllietai pēc tās saņemšanas tiesā, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un lūgt nepieciešamo lietas materiālu kopijas, bet, pastāvot objektīvai nepieciešamībai, drīkst iepazīties ar visiem krimināllietas materiāliem un lūgt to lietas materiālu kopijas, kas skar Jūsu intereses un tiesības;
- izdarīt skaņu un attēla ierakstu, netraucējot tiesas procesu, ja to atļauj tiesa un citi procesa dalībnieki;
- iepazīties ar tiesas nolēmumu un tiesas sēdes protokolu.

Jūs varat saņemt informāciju par tiesvedības gaitu [Latvijas Tiesu Portālā](#). Lai iegūtu šo informāciju nav nepieciešama speciāla reģistrācija vai autorizācija – jāievada tikai attiecīgā kriminālprocesa numurs.

Jūsu klātbūtne tiesas sēdēs nav obligāta. Ja nevarat apmeklēt sēdi attaisnojošu iemeslu dēļ (piemēram, slimības dēļ), Jūs varat lūgt tiesu atlikt to. Atsevišķos gadījumos tiesa var pieprasīt Jūsu ierašanos uz sēdi, ja tas ir nepieciešamas kriminālprocesa mērķu sasniegšanai.

Jūs varat pilnvarot jebkuru pilngadīgu personu, lai viņa pārstāvētu Jūsu intereses tiesā. Jūs varat izmantot arī advokāta palīdzību. Jūs varat izvēlēties [advokātu no tiešsaistes datu bāzes](#), kas piedāvā pilnu advokātu sarakstu un viņu kontaktinformāciju. Ja Jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību, advokāta pakalpojumus apmaksās valsts.

Jūs varat prasīt, lai tiesa kompensētu Jums izdevumus, kas saistīti ar jūsu līdzdalību kriminālprocesā, tai skaitā:

- par ceļa izdevumiem – par sabiedriskā transporta un, personīgā transportlīdzekļa izmantošanu, izņemot taksometru;
- izdevumus par naktsmītnes (viesnīcas) izmantošanu — ne vairāk kā 57 eiro par diennakti Rīgā un 43 eiro par diennakti citās apdzīvotajās vietās;
- kompensāciju par attiecīgajā laikā nenopelnīto darba algu (vidējo darba samaksu par laiku, kurā, sakarā ar piedalīšanos procesuālajās darbībās, persona nav veikusi savu darbu);
- citiem attiecināmajiem izdevumiem.

Kādas man ir tiesības kā cietušajam?

Ja jūs esat uzaicināts uz nopratināšanu, Jūs informēs par Jūsu tiesībām un pienākumiem.

Jums ir tiesības:

- liecināt, piedalīties tiesas debatēs;

- atteikties liecināt pret sevi vai saviem tuviniekiem;
- izmantot jurista palīdzību.

Jūs nedrīkstat izpaust nopratināšanas saturu, ja par tā neizpaušanu esat īpaši brīdināts. Ja esat cietis no noziedzīga nodarījuma pret tikumību un dzimumneaizskaramību, krimināllietu obligāti iztiesā slēgtā tiesas sēdē.

Esmu nepilngadīgais. Vai man ir papildus tiesības?

Ja Jūs esat jaunāks par 18 gadiem, Jūsu intereses kriminālprocesa pārstāvēs:

- jūsu vecāki vai aizbildnis;
- jūsu vecvecāki vai jūsu vecākais brālis vai māsa (ja tie ir pilngadīgie), ja dzīvojat kopā ar viņiem un esat viņu aprūpē,
- valsts institūcijas vai nevalstiskās organizācijas pārstāvis (piemēram, ja jums nav radnieku),
- advokāts, ko aicinās tiesa, ja tiesnesis uzskatīs, ka iepriekš minētās personas nevarēs pienācīgi aizsargāt Jūsu intereses.

Jūs kā nepilngadīgais esat īpaši aizsargājams cietušais. Papildus jums kā īpaši aizsargājamam cietušajam ir tiesības ar procesa virzītāja atļauju piedalīties procesuālajās darbībās kopā ar uzticības personu, ja vien tā nav persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess, aizturētais, aizdomās turētais vai apsūdzētais. Jums ir tiesības lūgt, lai Jūsu dalība vai uzklauššana tiesas sēdē notiktu, izmantojot tehniskos līdzekļus, vienlaikus ir jābūt iespējai, ka tiesa lietu skata slēgtā tiesas sēdē. Ja tiesa piekrīt psihologa norādījumam, ka Jūs nevar nopratināt tiesas sēdē vai nopratināt ar psihologa starpniecību, Jūsu agrāk sniegtu liecību var nolasīt vai atskaņot tiesā. Vienlaikus Jums ir tiesības nesatikt pāri darītāju.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību?

Ja Jums ir trūcīgas vai maznodrošinātās personas statuss, vai arī gadījumā, ka ārkārtas situācijas dēļ (piemēram, dabas katastrofas) Jūs nevarat samaksāt par juridisko palīdzību, vai Jūs esat nepilngadīgais un esat cietis no nodarījuma, kas saistīts ar vardarbību, ko nodarījusi persona, no kuras esat materiāli vai citādi atkarīgs, vai arī no noziedzīga nodarījuma pret tikumību vai dzimumneaizskaramību, Jūs varat to saņemt bez maksas.

Bez maksas juridiskās palīdzība pieejama arī cilvēkiem, kas atrodas valsts/vietējās pašvaldības aprūpē (piemēram, vecie vai slimie cilvēki, kas dzīvo rehabilitācijas institūcijās, bērni bez vecākiem, kas dzīvo sociālās aprūpes namos, u.c.)

Kā es varu saņemt speciālo aizsardzību, ja jūtos apdraudēts?

Jūs varat saņemt papildus aizsardzību, ja esat cietušais vai liecinieks, un jūs baidāties, ka ir apdraudētas Jūsu vai Jūsu tuvinieku būtiskas intereses. Ja speciālās aizsardzības līdzekļi ir bijuši piemēroti jau pirmstiesas laikā, tos turpinās piemērot arī iztiesāšanas laikā. Ja Jūs iepriekš neizmantojāt iespēju lūgt speciālās aizsardzības pasākumu organizēšanu, Jūs tiesā varat lūgt, lai tiek pieņemts Eiropas aizsardzības rīkojums, kas paredz aizdomās turētajai vai apsūdzētajai personai aizliegumu apmeklēt noteiktu apvidu, vietu vai teritoriju, aizliegumu kontaktēties vai tuvoties Jums.

Vienlaikus speciālās aizsardzības pasākumi, ko var īstenot iztiesāšanas laikā, ir tādi paši, kā pirmstiesas izmeklēšanā, proti:

- aizsargājamās personas apsardze;
- aizsargājamās personas sarunu nodrošināšana pret nesankcionētu noklausīšanos, korespondences nodrošināšana pret nesankcionētu kontroli;
- aizsargājamās personas pārvietošana uz citiem nezināmām (konfidencialām) dzīvojamām telpām;
- pases un citu personas dokumentu izsniegšana ar citiem personas identitātes datiem;
- aizsargājamās personas pastāvīgās dzīvesvietas un darbavietas maiņa;
- aizsargājamās personas datu aizsardzība un neizsniegšana no valsts informācijas sistēmām;
- aizsargājamās personas pārvietošana uz citu valsti saskaņā ar noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem vai vienošanos ar šo valsti;
- ja nepieciešams, aizsargājamās personas īpašuma apdrošināšana.

Ja Jums ir piemērota speciāla aizsardzība, Jūsu identitāte tiks turēta noslēpumā un Jūsu vārds tiks aizstāts ar pseidonīmu visos lietas dokumentos. Jūs varat palikt ārpus tiesas zāles un piedalīties iztiesāšanā, izmantojot audio vai videokonferenci.

Parasti, ja procesā piedalās persona, kam piemērota speciālā aizsardzība, iztiesāšana notiek slēgtās sēdēs. Ja nepieciešams, aizsargājamā persona var piedalīties tiesas sēdē, izmantojot tehniskos līdzekļus, atrodoties ārpus tiesas sēžu zāles. Ja

nepieciešams, tiesa var nopratināt personu, kuras identitāte tiek slēpta, atsevišķā telpā, nodrošinot sniegtās liecības dzirdamību tiesas zālē, kā arī iespēju uzdot jautājumus šai personai un dzirdēt atbildes.

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai saņemt kompensāciju no valsts?

Jūs varat pieprasīt finansiālu kompensāciju no likumpārkāpēja, ja ar noziedzīgu nodarījumu Jums radīts morālais aizskārums, fiziskās ciešanas vai mantiskais zaudējums. Jūs varat vērsties ar savu iesniegumu pirmstiesas izmeklēšanas laikā, kā arī lietas iztiesāšanas laikā līdz tam brīdim, kad tiesa uzsāk pierādījumu pārbaudi. Prasību var formulēt mutiski vai iesniegt rakstveida formā, pamatojot pieprasītās kompensācijas apmēru.

Cietušajam ir tiesības atsaukt iesniegto kompensācijas pieteikumu jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz brīdim, kad tiesa aiziet taisīt spriedumu. Cietušā atteikšanās no kompensācijas nevar būt par pamatu apsūdzības atcelšanai, grozīšanai vai attaisnojošam spriedumam.

Ja Jūsprāt ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, Jūs varat prasīt tā atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Nosakot atlīdzības apmēru civilprocesa ietvaros, tiesa ņems vērā kriminālprocesā saņemto kompensāciju.

Ja Jums radīts kaitējums vardarbīga noziedzīga nodarījuma rezultātā, Jūs varat prasīt kompensāciju no valsts. Lūdzu, ievērojiet informāciju par kompensāciju cietušajiem Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklā civilīetās un komercīetās ([angļu](#), [latviešu](#) un citās valodās).

Vai ir iespēja izlīgt vai uzsākt izlīguma procedūru ar likumpārkāpēju?

Jūs varat izlīgt ar likumpārkāpēju jebkurā brīdī līdz tiesa aizgājusi uz apspriežu istabu taisīt spriedumu. Jums ir jāpaziņo tiesnesim par panākto samierināšanos (izlīgumu). To var izdarīt mutiski vai rakstveidā. Tiesa ņems vērā izlīgumu faktu un, likumā paredzētajos gadījumos tiesa, var pieņemt lēmumu par apsūdzētā atbrīvošanu no kriminālatbildības un kriminālprocesa izbeigšanu.

Līdz 2012. gada 31. decembrim [Valsts probācijas dienests](#) nedrīkst uzsākt izlīguma procedūru iztiesāšanas laikā. Protams, nav aizliegts izlīgums bez starpnieka piedalīšanās vai arī ar starpnieku, kas, piemēram, pārstāv nevalstisko organizāciju.

Esmu ārzemnieks. Kā tiek aizsargātas mantas tiesības un intereses?

Ja esat ārzemnieks, Jums ir visas augstāk aprakstītas tiesības. Jums ir arī dažas papildu tiesības, lai atvieglotu Jūsu piedalīšanos kriminālprocesā.

Ja Jūs nerunājat latviešu valodā, Jūs varat lietot jebkuru Jums saprotamu valodu. Tiesa nodrošinās Jums bezmaksas tulka pakalpojumus.

Ja lietā ir dokumenti, kas skar Jūsu intereses, arī tos bez maksas iztulkos Jums saprotamā valodā. Praksē dokumentu tulkošana parasti notiek mutiski.

Jūs varat saņemt bezmaksas juridisko palīdzību, ja esat Eiropas Savienības pilsonis un Jūs legāli uzturaties Latvijas teritorijā.

Papildus informācija:

- [Kriminālprocesa likums](#)
- [Noteikumi par kriminālprocesuālo izdevumu atlīdzināšanas kārtību un apmēru](#)
- [Personu speciālās aizsardzības likums](#)
- [Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums](#)
- [Likums par valsts kompensāciju cietušajiem](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/08/2017

[Vai es varu pārsūdzēt notiesājošu vai apsūdzēto attaisnojošu spriedumu?](#)

[Vai ir iespējama turpmāka sprieduma pārsūdzēšana?](#)

[Kādas ir manas tiesības pēc tam, kad tiesas spriedums ir stājies spēkā?](#)

[Papildus informācija](#)

Vai es varu pārsūdzēt notiesājošu vai apsūdzēto attaisnojošu spriedumu?

Pēc lietas iztiesāšanas tiesa taīsa spriedumu. Ja pierādījumi ir pietiekami, ka apsūdzētais ir izdarījis noziegumu, tiesa atzīst viņu par vainīgu un piespriež sodu. Pretējā gadījumā apsūdzētais tiek attaisnots, atzīstot viņu par nevainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Jūs tiksiet informēti par tiesas lēmumu un Jums būs tiesības saņemt sprieduma kopiju.

Ja Jūs kā cietušais neesat apmierināts ar tiesas lēmumu, Jūs varat to pārsūdzēt. Jums ir jāiesniedz rakstveida apelācijas sūdzība. Termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai ir 10 dienas no dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums. Apelācijas sūdzību adresē vienu līmeni augstākai — apelācijas instances tiesai, bet iesniedz tiesai, kas pieņēmusi nolēmumu. Pilns Latvijas tiesu saraksts ir apskatāms [Latvijas Tiesu Portālā](#).

Jūs informēs par apelācijas tiesas norises vietu un laiku. Jūs varat apmeklēt apelācijas tiesas sēde un izmantot tādas pašas tiesības, kādas Jums bija lietas izskatīšanas laikā pirmās instances tiesā.

Vai ir iespējama turpmāka sprieduma pārsūdzēšana?

Ja Jūs neesat apmierināts ar apelācijas tiesas spriedumu un Jūsprāt tiesa nav pareizi piemēroja likuma normas, Jūs varat [Augstākās Tiesas Krimināltiesību departamentā](#) iesniegt kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzību iesniedz ne vēlāk kā 10 dienu laikā vai, ja tiesa pagarinājusi pārsūdzības termiņu, ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums.

Augstākā tiesa Senāts izskata lietu tā saucamajā "rakstveida procesā", proti, pēc lietā esošajiem materiāliem, nezaicinot uz sēdi procesa dalībniekus. Šajā gadījumā Jūs varat iesniegt savus argumentus tikai rakstveidā.

Jūs varat iebilst pret rakstveida procesu un lūgt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Ja tiesa piekrīt izskatīt lietu mutvārdu procesā, Jūs saņemsiet informāciju par tiesas sēdes norises laiku un vietu. Jūs varat piedalīties tiesas sēdē un sniegt tiesai mutiskus paskaidrojumus saistībā ar iesniegto kasācijas sūdzību.

Kādas ir manas tiesības pēc tam, kad tiesas spriedums ir stājies spēkā?

Tiesas spriedums stājās spēkā pēc tam, kad pagājis sprieduma pārsūdzēšanai paredzētais laiks. Jūs varat pieprasīt un saņemt tiesas sprieduma kopiju. Ja notiesātajai personai ir noteikts pienākums kompensēt Jums radītos zaudējumus, tiesa izsniegs dokumentu, ko sauc par „izpildrakstu” un ko var izmantot, ja persona labprātīgi neveic maksājumus.

Likums neparedz Jums iespēju saņemt informāciju par to, ka notiesātais ir izcietis viņam piespriepto sodu, kā arī Jums nav paredzētas tiesības piedalīties jautājuma apspriešanā par iespējamo likumpārkāpēja pirmstermiņa atbrīvošanu no brīvības atņemšanas soda izpildes. Protams, jūs varat turpināt gūt labumu no aizsardzības pasākumiem, ja ir pamats uzskatīt, ka Jūsu intereses joprojām tiek apdraudētas.

Papildus informācija:

- [Kriminālprocesa likums](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/08/2017

4 - Palīdzība un atbalsts cietušajiem

[Juridiskās palīdzības administrācija](#)

[Valsts Policija](#)

[Valsts probācijas dienests](#)

[Rīgas Pašvaldības policija](#)

[Cietušo Atbalsts centrs](#)

[Centrs Dardedze](#)

[Biedrība Skalbes](#)

[Resursu centrs sievietēm Marta](#)

Juridiskās Palīdzības Administrācija

Juridiskās palīdzības administrācija ir institūcija, kas ir atbildīga par juridiskās palīdzības sniegšanu un kompensāciju izmaksu cietušajiem no noziedzīgiem nodarījumiem.

Juridiskās palīdzības administrācija

- atrodas Tieslietu ministrijas padotība
- sniedz bezmaksas juridisku palīdzību maznodrošinātām un trūcīgām personām
- nodrošina likuma paredzētās valsts kompensācijas izmaksu cietušajiem

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.jpa.gov.lv/>

Valsts Policija

Valsts Policija pieņem ziņojumus par noziegumiem un veic noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu.

Valsts Policija

- pieņem ziņojumus par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu
- veic kriminālprocesu un lietas apstākļu noskaidrošanu
- aizsargā cietušos, ja viņu intereses tiek apdraudētas

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.vp.gov.lv/>

Valsts probācijas dienests

Valsts probācijas dienests nodrošina iespēju cietušajam un probācijas klientam brīvprātīgi iesaistīties izlīguma procedūrā ar starpnieka piedalīšanos

Valsts probācijas dienests

- īsteno sociālās uzvedības korekcijas pasākumus
- nodrošina iespēju cietušajam un probācijas klientam brīvprātīgi iesaistīties izlīguma procedūrā, ko vada probācijas darbinieks

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.probacija.lv/>

Rīgas Pašvaldības policija

Rīgas Pašvaldības policija ir atbildīga par sabiedrisko drošību Rīgā

Rīgas pašvaldības policija

- ir atbildīga par sabiedrisko drošību Rīgā
- sadarbojas ar Valsts policiju noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā Rīgas teritorijā

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://rpp.riga.lv/>

Cietušo Atbalsta centrs

Cietušo Atbalsta centrs ir nevalstiskā organizācija, kas sniedz juridisko palīdzību, bezmaksas psiholoģiskās konsultācijas, kā arī piedāvā cietušajiem un likumpārkāpējiem izlīguma procedūras organizēšanu.

Cietušo atbalsta centrs

- sniedz palīdzību noziedzīgu nodarījumu upuriem
- strādā, lai novērstu noziedzīgus nodarījumus un aizsargātu cietušo tiesības
- informē cietušo par tiesībām un atbalstu kriminālprocesā
- sniedz palīdzību cietušajiem, lai novērstu un mazinātu noziedzīga nodarījuma sekas
- veicina cietušo un citu riska grupu integrācija sabiedrībā
- veicina likumpārkāpēja aktivitātes radīto kaitējumu atļidzināšanai
- rūpējas par cietušo un likumpārkāpēju interešu aizsardzību (izlīguma procesā)
- piedāvā juridisko palīdzību, bezmaksas konsultācijas, izlīguma procedūru ar starpnieka piedalīšanos, izglītības un informatīvos pakalpojumus

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.cac.lv/>

Centrs Dardedze

Centrs Dardedze ir nevalstiskā organizācija, kas piedāvā konsultācijas un palīdzību no vardarbības cietušajiem bērniem.

Centrs „Dardedze”

- ir nevalstiska organizācija, kas strādā, lai novērstu vardarbību pret bērniem un sniegtu tiešu palīdzību bērniem, kas bijuši pakļauti seksuālajai, fiziskajai, emocionālajai vardarbībai
- strādā ar bērniem un pieaugušajiem klientiem, sniedzot palīdzību, lai novērstu iespējamo vardarbību pret bērniem
- piedāvā konsultācijas un palīdzību bērniem, kuri ir cietuši no vardarbības
- ir profesionāļu komanda, kuru veido sociālie darbinieki, psihologi, terapeiti un pedagogi

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.centrsdardedze.lv/>

Biedrība „Skalbes”

Biedrība Skalbes sniedz psiholoģisko palīdzību krīzes situācijās pa telefonu 7 222 922, kas pieejama 24 stundas, septiņas dienas nedēļā; sniedz psiholoģiskas konsultācijas un informāciju par cietušajiem pieejamo atbalstu.

Biedrība „Skalbes”

- sniedz psiholoģisko palīdzību krīzes situācijās pa telefonu 7 222 922, kas pieejama 24 stundas, septiņas dienas nedēļā; sniedz psiholoģiskas konsultācijas un informāciju par Latvijā pieejamo atbalstu
- organizē seminārus citām organizācijām par tādiem jautājumiem, kā vardarbība ģimenē, bērnu ļaunprātīga izmantošana, stress un pašpalīdzība, krīzes ieviešanas pamatprincipi, nelaimes gadījumi un pēkšņi traumatiski notikumi, komunikācijas un savstarpējās saziņas prasmes

- organizē atbalsta grupas sievietēm, kas cietušas no seksuālas vardarbības un vardarbības ģimenē, bērnu un jauniešu atbalsta grupas, pašpalīdzības grupas vīriešiem

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.skalbes.lv/>

Resursu centrs sievietēm Marta

Resursu centrs sievietēm „Marta” nodrošina atbalsta pakalpojumus sievietēm, kas cietušas no vardarbības un cilvēku tirdzniecības.

Resursu centrs sievietēm „Marta”

- veicina savstarpēju atbalstu, sapratni, kā arī sieviešu solidaritāti, neatkarīgi no vecuma, tautības vai sociāli ekonomiskā statusa
- izglīto klientes par viņu tiesībām, sniedz viņām informāciju, kā arī palīdz sievietēm iegūt jaunas zināšanas un pieredzi lai viņas gūtu pārliecību par savām spējām un veiksmīgi sasniegtu savus mērķus
- veicina sieviešu ar zemiem ienākumiem sociālo integrāciju
- nodrošina atbalsta pakalpojumus cilvēktirdzniecības upuriem
- attīsta plašu sadarbību starp sieviešu organizācijām un veicina tīklu sadarbību starp sieviešu organizācijām Latvijā

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Interneta mājas lapa: <http://www.marta.lv/>

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/08/2017